

Kerstdiner in De Schildershoek

Klaas de Graaf

Het ging niet meer met moeder. Het geestelijk aftakelingsproces sloeg langzaam steeds meer gaten in haar korte termijn geheugen. Ze zag gevaarlijke mannen 's avonds loeren door de kieren van haar overgordijn en ging haar vriendin bezoeken die al een jaar dood was. Ze keek graag naar de televisie, maar als ik bij haar kwam, stond de Turkse zender aan of pronkte het testbeeld met die zenuwenicoontjes. Af en toe straalde er angst uit haar ogen alsof ze opzag tegen de toekomst. De mist in haar hoofd werd steeds dikker en dikker.

Gelukkig was er voor haar een paar maanden geleden een plaats in het verpleeghuis De Schildershoek in Den Haag. Mijn vrouw en ik brachten haar met een busje er naar toe. Door alle publicaties over het verpleegwezen waren mijn verwachtingen niet hoog gespannen, maar mijn somberheid hield op toen de tweede automatische schuifdeur open ging. Een en al helderheid, vriendelijkheid en zorg omhulden ons. De helpsters en verzorgsters die door hun hoofddoekjes hun moederland verklappen, kunnen wat mij betreft model staan voor het hele Nederlandse zorgapparaat.

We mochten afgelopen dinsdag met moeder in de recreatiezaal tussen twee en vijf een kerstdiner meegenieten. Dat is weer eens wat anders dan die afgezaagde kerstpakketten met het duurdere blikvoer en het snoepgoed dat na een jaar nog in de kast achterin ligt te wachten op de vuilcontainer. We waren bijtijds van huis gegaan, want ome spoor had weer eens last van groeistuipjes, maar gelukkig voor ons zat het ongemak in Oost-Nederland, dus kwamen we te vroeg aan. Maar geen nood, de stemming zat er daar al goed in. De kerstboom prijkte dominant in de hoek van de recreatiezaal. "Zuster, zuster, sjekkie", riep een oude blinde man vanuit het bankstel. Maar hij moest nog even wachten klonk het vriendelijke antwoord. Mevrouw Nelissen moest vijf keer in een half uur een plas doen, maar ook dat behoorde kennelijk bij de dagelijkse rituelen.

De zaal vol met korte termijngeheugens had volgens mij opgeteld een geldigheidsduur van nog geen uur, maar de sfeer die er hing bleef nog lang als mooie muziek in mijn hoofd hangen. Natuurlijk was er een levensechte pianeur die netjes in zijn zwarte pak een medley van kerst- en aanverwante muziekjes ten gehore bracht. Niemand bekommerde er zich om dat hij wel eens van een toetsje afgleed, want het applaus klonk net zo overdonderend als bij Wibi Soerjadi in het Concertgebouw. Binnen een mum van tijd zag de zaal blauw van de rook en hadden onze longen weer voor een jaar gratis meegerookt. De tachtig en negentigjarigen deden de waarschuwendende tekst op de doosjes geen eer aan.

"Ik heb de pijnen uit je ogen weggelezen

soms voelden ze als waren ze van ons.

Na boosheid, angst en eindeloze vrezes

kwam de berusting na een diepe frons.

Toen vloeide warmte uit je handen

die ik zo graag omvatten wou

en ook het vuur dat in je ogen brandde

verbluste tot een vreemde kou.

Maar in je bijna uitgedoofde ogen

spreekt toekomst en een zonnegloor

want achter duizend regenbogen

gaat alle leven vreedzaam door."

Moeder frommelde plotseling vier overgebleven aardappelkroketjes in haar kerstservetje. Toen ik haar verwonderd aankeek, zei ze verontschuldigend dat die voor de vogeltjes waren. "Die hebben ook niet om het leven gevraagd", voegde ze eraan toe en dat was een wijze uitspraak.